

**LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSIOSIOS RINKIMŲ KOMISIJOS NARIŲ
OLGOS KILKINOVOS IR JUSTO PANKAUSKO**

VERTINIMO IŠVADA

**DĖL RASEINIŲ–KĖDAINIŲ APYGARDOS NR. 42 RINKIMŲ KOMISIJOS
2020 M. SPALIO 27 D. SPRENDIMO (POSĖDŽIO PROTOKOLAS NR. 13) „DĖL
VIKTORO USPASKICH GALIMO LIETUVOS RESPUBLIKOS SEIMO RINKIMŲ
ĮSTATYMO 5¹ STR. 1 D. NUOSTATŲ PAŽEIDIMO“**

2021 m. birželio 10 d. Nr. 3-84 (1.2)

Vilnius

Lietuvos Respublikos vyriausioji rinkimų komisija (toliau – VRK) gavo Raseinių–Kėdainių apygardos Nr. 42 rinkimų komisijos (toliau – Raseinių–Kėdainių ARK) 2020 m. spalio 27 d. sprendimą (posėdžio protokolas Nr. 13) „Dėl Viktoro Uspaskich galimo Lietuvos Respublikos Seimo rinkimų įstatymo 5¹ str. 1 d. nuostatų pažeidimo“ (toliau – sprendimas) (2020-11-11, reg. Nr. 1-5381(7.9), kuriuo buvo nutarta *vienbalsiai pritarti Papirkimų tyrimų grupės išvadoms*. Nurodyto Raseinių–Kėdainių ARK posėdžio metu buvo svarstyta Raseinių–Kėdainių ARK sudarytos tyrimo grupės 2020-10-22 išvada „Dėl Viktoro Uspaskich galimo Lietuvos Respublikos Seimo rinkimų įstatymo 5¹ str. 1 d. nuostatų pažeidimo“ (toliau – išvada), kurioje buvo konstatuota, kad „*Atsižvelgiant į galiojančią teisinę reglamentavimą, tyrimo metu surinktus rašytinius įrodymus, tyrimo grupė siūlo pritarti tyrimo grupės parengtai išvadai, kad V. Uspaskich, kaip Darbo partijos lyderis, pirmininkas, nepažeidė Lietuvos Respublikos Seimo rinkimų įstatymo 5¹ straipsnio 1 dalyje nustatyto draudimo papirkti rinkėjus ar rinkimų teisę turinčius asmenis.*“

Vadovaujantis Lietuvos Respublikos Seimo rinkimų įstatymo (toliau – Įstatymas) 5¹ straipsnio 3 dalimi ir Rinkėjų galimų papirkimo atvejų tyrimo ir vertinimo tvarkos aprašo, patvirtinto Lietuvos Respublikos vyriausiosios rinkimų komisijos 2017 m. vasario 23 d. sprendimu Nr. Sp-47 „Dėl Rinkėjų galimų papirkimo atvejų tyrimo ir vertinimo tvarkos aprašo ir Metodinių rekomendacijų patvirtinimo“ (toliau – Aprašas), 40 ir 41 punktais, teikiama išvada dėl Raseinių–Kėdainių ARK sprendimo.

1. Tyrimo objektas

2020-10-06 Reklamos gaudyklėje buvo gautas pranešimas apie reklamą (ID460), kuriame buvo nurodyta, kad „*Rugsėjo 19 d. Krakių miestelio šventės metu Darbo partijos pirmininkas V. Uspaskich nuo scenos kalbėdamas, manau, ketino paveikti Raseinių - Kėdainių ir Kėdainių apygardų rinkėjų nuomonę sakydamas, kad kai ateis į valdžią pakeis dabar galiojančias taisykles. Atkreipkite dėmesį į visą kalbą, nes po pažadų Uspaskich dar vaidino cirko artistą ir dovanojo apgailėtiną dovaną tuo versdamas jauną merginą blogai jaustis. Manau, kad greta visko šitas jo pasirodymas dar ir labai seksistinis.*“

Pranešėjo kontaktai nurodyti nebuvo.

Prie pranešimo buvo pridėta nuotrauka iš socialinio tinklo *Facebook* iš Krakių miestelio šventės.

Šį pranešimą VRK persiuntė tirti Raseinių–Kėdainių ARK. Pranešimas Raseinių–Kėdainių ARK gautas 2020-10-12.

2. Atlikto tyrimo procedūrų vertinimas

2.1. Raseinių–Kėdainių ARK tyrimo grupė (toliau – tyrimo grupė) sudaryta nepažeidžiant Aprašo 16 punkto reikalavimų.

2.2. Tyrimas atliktas Aprašo 24 punkte nustatytais terminais (2020-10-12–2020-10-22).

2.3. Tyrimo metu apklausti žinomi asmenys, galėję suteikti tyrimui reikšmingos informacijos, ir ištirti įrodymai, galėję turėti reikšmės priimant sprendimą, bei peržiūrėta tyrimo metu gauta vaizdo medžiaga dėl pranešime tiriamos situacijos <https://www.facebook.com/kedainietis.lt/videos/3105956672864701>.

2.4. Raseinių–Kėdainių ARK išvada ir Raseinių–Kėdainių ARK sprendimas VRK nustatyta tvarka perduoti.

2.5. Viktoras Uspaskichas buvo tinkamai informuotas apie atliekama tyrimą, turėjo galimybę teikti paaiškinimus.

3. Tyrimo metu nustatytos sprendimui priimti reikšmingos faktinės aplinkybės

3.1. 2020 m. spalio 11 d. Lietuvos Respublikos Seimo rinkimų politinė kampanija (toliau – politinė kampanija) prasidėjo 2020-04-10.

3.2. Viktoras Uspaskichas politinės kampanijos metu (taip pat ir 2020-09-19) buvo Darbo partijos pirmininkas, Europos Parlamento narys, tačiau nebuvo registruotas kaip kandidatas į Seimo narius 2020 m. spalio 11 d. Lietuvos Respublikos Seimo rinkimuose.

3.3. Iš tyrimo metu surinktos medžiagos, iš 2020-10-19 V. Uspaskicho pateikto paaiškinimo, iš Krakių kultūros centro direktoriaus R. D. pateikto paaiškinimo, iš tyrimo metu gautos vaizdo medžiagos dėl pranešime tiriamos situacijos – <https://www.facebook.com/kedainietis.lt/videos/3105956672864701> (vertinimo metu buvo peržiūrėta nurodyta vaizdo medžiaga, aktualus vertinimui laikas nuo 5,32 min. iki 8,52 min.) matyti, kad tyrimas buvo atliktas išsamiai, objektyviai ir tinkamai pritaikius Įstatymo, Aprašo nuostatas ir Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo praktiką.

3.4. Tyrimo metu buvo konstatuota, jog V. Uspaskichas 2020-09-19 Krakių miestelio šventėje, skirtoje Krakių kultūros centro atidarymui (toliau – šventė), dalyvavo kaip Europos Parlamento narys. Šventės metu savo iniciatyva tarė sveikinimo žodį. Šventės dalyviams buvo pristatytas kaip europarlamentaras V. Uspaskichas, o ne kaip Darbo partijos pirmininkas. Sveikinimo metu rodė pokštą, turėdamas tikslą pasveikinti šventės dalyvius. Rodydamas pokštą, įteikė nepažįstamai merginai popierinę gėlę. Sveikinimas su rinkimais susijęs nebuvo, jokių dovanų šventės dalyviams nedalijo, šventės metu nebuvo teikta jokios informacijos, kuri skatintų balsuoti 2020 m. spalio 11 d. Lietuvos Respublikos Seimo rinkimuose, sveikinimo metu rinkėjai nebuvo skatinami dalyvauti arba nedalyvauti minėtose rinkimuose ir (ar) balsuoti už konkretų kandidatą. Šventę organizavo Krakių kultūros centras ir Krakių bendruomenės centras. Šventę finansavo Kėdainių rajono savivaldybė ir Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministerija. V. Uspaskichas prie šventės finansavimo neprisidėjo. Informaciją apie šventę savo lėšomis platino Krakių kultūros centras įvairiose platformose (interneto svetainėje, socialiniame tinkle *Facebook*, laikraščiuose, interneto portale *kedainietis.lt*, skelbimuose Krakių seniūnijoje). Į šventę buvo kviečiami visi norintys, dėl pandemijos registracija į šventę vyko internetu, tačiau buvo galima registruotis ir vietoje. V. Uspaskichui specialus kvietimas siųstas nebuvo.

4. Tyrimo metu atlikto teisinio vertinimo pagrįstumo vertinimas

4.1. Iš surinktų duomenų ir pateikto teisinio įvertinimo nustatyta, kad V. Uspaskichas šventės metu dalyvavo kaip Europos Parlamento narys, turėdamas tikslą pasveikinti šventės dalyvius. V. Uspaskicho žodžiais, jis dažnai lankosi įvairiuose renginiuose, bendrauja su žmonėmis, nepaisant to, ar vyksta rinkimai, ar ne. Šventės metu jis nebuvo pristatytas kaip Darbo partijos pirmininkas. Šventės metu nebuvo vykdoma rinkimų agitacija, rinkėjai nebuvo skatinami dalyvauti arba nedalyvauti rinkimuose, iš viso nebuvo kalbama nei apie rinkimus, nei apie V. Uspaskichą kaip Darbo partijos lyderį, nei apie jo veiklą Darbo partijoje, nei apie Darbo partiją. Nebuvo žadama atsilyginti rinkėjams, turint tikslą paveikti jų valią balsuojant rinkimuose už Darbo partiją, jos iškeltus kandidatus dėl V. Uspaskicho, kaip Darbo partijos pirmininko, lyderio, dėl jo aktyvaus dalyvavimo Darbo partijos veikloje. Jokios dovanos šventės dalyviams teiktos nebuvo, jokia finansinė parama šiai šventei, bendruomenei suteikta nebuvo. Vadinasi, nėra pagrindo konstatuoti, kad buvo aplinkybės, nurodytos Metodinių rekomendacijų dėl aplinkybių, kurioms esant pradedamas rinkėjų galimų papirkimo atvejų tyrimas, 5 punkte, o surinkti duomenys pagrįstai ir teisėtai leidžia daryti išvadą, kad V. Uspaskichas jokių dovanų asmeniškai rinkėjams neįteikė, jokios turtinės naudos, turinčios piniginę ar kitokią išraišką, nesuteikė, neskatino rinkėjų dalyvauti arba nedalyvauti rinkimuose ir (arba) balsuoti už arba prieš vieną ar kitą asmenį, kurį numatoma kelti kandidatą, kandidatą arba kandidatų sąrašą, jokios rinkimų agitacijos Darbo partijos nevykdė, todėl laikytina, kad V. Uspaskicho pokšto rodymo metu nepažįstamai merginai įteikta gėlė laikytina

tik pokšto dalimi, nėra laikytina dovana papirkimo prasme, todėl V. Uspaskicho dalyvavimas šventės metu, sveikinimo kalba ir parodytas pokštas negali būti laikomi rinkėjų papirkimu.

4.2. Apibendrinus visas tyrimui reikšmingas aplinkybes, konstatuotina, kad tyrimas dėl galimų rinkėjų ar rinkimų teisę turinčių asmenų papirkimo faktų atliktas išsamiai, visapusiškai ir objektyviai, todėl laikytina, kad tyrimo grupė išvadoje pagrįstai priėjo prie išvados, kad *atsižvelgiant į galiojantį teisinį reglamentavimą, tyrimo metu surinktus rašytinius įrodymus, tyrimo grupė siūlo pritarti tyrimo grupės parengtai išvadai, kad V. Uspaskich, kaip Darbo partijos lyderis, pirmininkas, nepažeidė Lietuvos Respublikos Seimo rinkimų įstatymo 5¹ straipsnio 1 dalyje nustatyto draudimo papirkti rinkėjus ar rinkimų teisę turinčius asmenis.*

5. Išvada

5.1. Raseinių–Kėdainių ARK sprendimas, kuriuo pripažinta, kad *V. Uspaskich, kaip Darbo partijos lyderis, pirmininkas, nepažeidė Lietuvos Respublikos Seimo rinkimų įstatymo 5¹ straipsnio 1 dalyje nustatyto draudimo papirkti rinkėjus ar rinkimų teisę turinčius asmenis*, yra priimtas laikantis nustatytų galimų papirkimo atvejų tyrimo ir vertinimo procedūros reikalavimų, surinkus ir objektyviai išnaginėjus visas tyrimui reikšmingas aplinkybes, tinkamai pritaikius galiojančio teisinio reguliavimo nuostatas, todėl nėra teisinio pagrindo šio sprendimo nepatvirtinti.

Atsižvelgiant į tai, kas išdėstyta, VRK s i ū l o m a:

Patvirtinti Raseinių–Kėdainių apygardos Nr. 42 rinkimų komisijos 2020 m. spalio 27 d. sprendimą (posėdžio protokolas Nr. 13) „Dėl Viktoro Uspaskich galimo Lietuvos Respublikos Seimo rinkimų įstatymo 5¹ str. 1 d. nuostatų pažeidimo“.

Komisijos narė

Olga Kilkinova

Komisijos narys

Justas Pankauskas